

Suudi-İran İlişkilerinin Geri Dönüşü ve Netanyahu'nun Dizginlenmesi!

Haber:

Hem Suudi Arabistan hem de İran, oynadığı rol ve anlaşmaya varma çabaları için Çin'e teşekkür ettiği bir zamanda Çin'in üst düzey diplomatı Wang Yi, anlaşmanın "diyalog ve barış için bir zafer" mesabesinde olduğunu ifade ederek Çin'in dünyadaki karmaşık meselelerle başa çıkmada yapıcı bir rol oynamaya devam edeceğini ve büyük bir ülke sorumluluğunu yerine getireceğini söyledi. Ve şöyle ekledi: "Dünya sadece Ukrayna meselesiyle sınırlı değildir."

Yorum:

Suudi Arabistan ile İran arasındaki diplomatik ilişkiler 2016'dan beri kopmuştu ve Cuma günü varılan üçlü anlaşmanın öncesinde 2021 ve 2022 yıllarında Tahran ile Riyad arasında yapılan görüşmeler olmuştu. Nitekim her iki ülke, büyükelçiliklerini ve diplomatik temsilciliklerini iki ay içinde yeniden açacaklarını ilan ettiler. Çin sponsorluğunda varılan anlaşma, sınır kontrolü ve "terörle mücadele" ile ilgili 2001 yılında imzalanan güvenlik anlaşmasının uygulanmasını öngörüyor.

Ulusal Güvenlik Araştırmaları Enstitüsü'nde Körfez uzmanı olan Yoel Guzansky, Suudi kararının şüphesiz Yahudi varlığına sembolik bir darbe olduğunu ve "kararın "İsrail'in" bölgede İran'a karşı savaşta yalnız kalacağı mesajını verdiğini" düşünüyor.

Öte yandan Beyaz Saray, Washington'ın taraflar arasındaki görüşmelerden haberdar olduğunu doğrulamakta gecikmedi ve işin can alıcı noktası da burasıdır.

Yahudi varlığındaki kaosa yakın durum, Netanyahu'nun Filistin arenasında zaten alevlenen ateşe benzin dökerek Yahudi saflarını arkasına toplama girişimi, bunda başarılı olamaması, dahası geri tepmesi göz önüne alındığında, "Yahudi saflarını arkasında toplamanın ve iktidarı elinde tutmayı sağlamanın bir yolu olarak, hızla İran'a darbe indirme planını ayarlamak" için çalışmaya başladı. (Tıpkı Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Alim Ata Bin Halil Ebu Raşta'nın "Üst Düzey Amerikan Askeri Yetkililerinin Yahudi Varlığına Ziyaretlerinin Amaçları" başlıklı bir soruya verdiği yanıtta belirtildiği gibi).

Amerika'nın yanıtı ise Genelkurmay Başkanı Mark Milley'nin Yahudi devletine yaptığı ziyaretten dört gün sonra, Savunma Bakanı Lloyd Austin tarafından üst düzey ABD askeri yetkililerinin kapsamlı ziyaretleri şeklinde geldi. Bu da Netanyahu'nun Rusya'nın Ukrayna'ya açtığı savaşla meşgul olan Biden yönetimini zora sokacak İran'a karşı bir saldırı savaşı başlatmaktan caydırmak içindir.

Bu arada Amerika, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı Direktörünü nükleer açıklamaları hafifletmesi ve İran ile arayı yumuşatması için yönlendirdi ve nitekim ajansın direktörünün açıklaması da dikkat çekiciydi. Zira el-Cezire Net'e göre 05/03/2023'te (Grossi, dün Cumartesi günü Tahran'a yaptığı ziyaret sırasında "nükleer tesislere yönelik herhangi bir askeri saldırının yasak olduğunu" söyledi. Netanyahu da ona şöyle yanıt verdi: "Rafael Grossi uygun olmayan açıklamalarda bulundu").

Bu nedenle Suudi-İran ilişkilerinin normalleştğine dair haberlerin, İran'a karşı bir saldırı savaşı başlatmaması için -en azından şimdilik- Netanyahu çemberini kapatmasını bekliyoruz. Normalleşme anlaşmasının, sınır kontrolü için bir güvenlik anlaşması içerdiği bilinmektedir. O halde İran ile Suudi Arabistan arasındaki Körfez suları ve hava kontrolü dışında kalan bu sınırlar nelerdir? Nitekim Yahudi varlığı İran'ı vurmak için Suudi hava sahasını geçmek zorundadır.

-Beyaz Saray'ın açıklamalarına göre- Amerika'nın müzakerelerden haberdar olması, Çin'in ön planda olmasını onayladığı, kopan ilişkilerin geri dönüşünü kabul etmeleri için Suudi Arabistan ve İran yöneticilerine yeşil ışık yaktığı anlamına geliyor.

Bazı medya borazanlarından işittiğimize göre Çin'in Orta Doğu bölgesinde siyasi bir nüfuzu olmadığı gibi ne iki ülkenin yöneticileri ne de Çin, Amerika'nın ve onun bölgedeki çıkarlarının önüne geçemez ve onlar barışa ve onun zaferine de hevesli değillerdir.